

**Γραπτές Προαγωγικές εξετάσεις
περιόδου Μαΐου-Ιουνίου 2008
στην Αρχαία Ελληνική Γραμματεία
Τάξη Α'**

Όνομα:
Επώνυμο:
Τάξη:
Αριθμ. Καταλόγου:
Εισηγητής:
Επιτηρητές:

ΘΕΜΑΤΑ

A. Κείμενο: Ραψωδία π, στίχοι 207-245

- 210 Πήρε τον λόγο τότε κι αποκρίθηκε βασανισμένος ο Οδυσσέας και θεός:
«Όχι, θεός δεν είμαι· πώς με φαντάστηκες αθάνατο;
είμαι ο πατέρας ο δικός σου· που εσύ για χάρη του στενάζεις
και πολλά υποφέρεις, σηκώνοντας τα βάρη από βίαιες πράξεις
άλλων ανδρών».
- 215 Μιλώντας φίλησε τον γιο του κι άφησε να κυλήσουν από τις παρειές
στο χώμα τα δάκρυά του, που πριν με τόση επιμονή τα συγκρατούσε.
Αλλά ο Τηλέμαχος δεν ήθελε να το πιστέψει πως έβλεπε μπροστά του
τον πατέρα· του γι' αυτό πήρε ξανά τον λόγο και του μίλησε:
«Όχι, δεν είσαι ο Οδυσσέας εσύ, δεν είσαι εσύ ο πατέρας μου·
ένας θεός θα με μαγεύει, για να στενάζω και να οδύρομαι
ακόμη πιο πολύ.
- 220 Γιατί δεν θα μπορούσε κανείς θνητός, με το δικό του το μυαλό,
να φανταστεί το έργο αυτό· εκτός κι αν τον συνέτρεχε
κάποιος θεός που εύκολα, αν θέλει, κάνει τον γέρο νέο
και τον νέο γέρο.
- 225 Εσύ πρωύτερα ήσουν γέρος, ντυμένος με άσχημα κουρέλια,
και τώρα μοιάζεις στους θεούς που τον απέραντο ουρανό κρατούν».
Του αντιμίλησε έπειτα ο Οδυσσέας πολυμήχανος:
«Τηλέμαχε, όχι, δεν σου πρέπει, με τον πατέρα σου στο πλάι,
να αποθαυμάζεσαι τόσο πολύ και να αμφιβάλλεις.
Δεν πρόκειται άλλος Οδυσσέας να φτάσει εδώ·
είναι μπροστά σου κι είμαι εγώ· που πάτησα τα πατρικά μου χώματα
230 μετά από πάθη φοβερά κι από μεγάλη περιπλάνηση –
είκοσι χρόνια πάνε τώρα.
- 235 Το έργο που βλέπεις και θαυμάζεις, είναι της Αθηνάς που της αρέσει
του πολέμου η λεία· εκείνη μ' έκανε όπως θέλει και μπορεί,
τη μια να μοιάζω με φτωχό ζητιάνο,
την άλλη νέος που φορεί το σώμα του ωραία ρούχα.
Εύκολο το έχουν οι θεοί που τον απέραντο ουρανό κρατούν,
έναν θνητό άλλοτε να τον κάνουν λαμπερό,
άλλοτε να τον ασχημίζουν».
- 240 Μιλώντας υποχώρησε και κάθισε, αλλά ο Τηλέμαχος
χύθηκε πάνω του οδυρόμενος και βουρκωμένος τώρα τον αγκάλιασε.
Τότε τους συνεπήρε και τους δυο του θρήνου ο ίμερος·
σπαραχτικά θρηνούσαν, πιο δυνατά κι από πουλιά,
σαν αετοί, γύπες γαμψώνυχοι, που τα μικρά τους
κυνηγοί τους άρπαξαν, προτού ξεπεταρίσουν·

B. Παρατηρήσεις

1. Τι γνωρίζετε για τους ραψωδούς;

.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....

(Μονάδες 4)

2. Να αφηγηθείτε περιληπτικά σε 10 σειρές τη συνομιλία Οδυσσέα-Τηλέμαχου.

.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....

(Μονάδες 4)

3. α) Να προσδιορίσετε, αναφέροντας τους αντίστοιχους στίχους, τις ενότητες του αποσπάσματος με κριτήριο τα πρόσωπα που πρωταγωνιστούν και όσα αυτά λένε και πράττουν και να δώσετε έναν πλαγιότιτλο για καθεμία.

.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....

(Μονάδες 3)

β) Στίχοι 241-245 ποιο εκφραστικό μέσο χρησιμοποιεί ο ποιητής στους στίχους αυτούς; Αφού το αναλύσετε, να πείτε τι επιτυγχάνει με αυτό.

.....
.....
.....
.....
.....

.....
.....
.....
.....

(Μονάδες 3)

4. α) Να χαρακτηρίσετε τον Τηλέμαχο, αιτιολογώντας το χαρακτηρισμό σας με στοιχεία του κειμένου.

.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....

(Μονάδες 3)

β) Ο αναγνωρισμός στην Οδύσσεια είναι ένας θεματικός τύπος που πραγματοποιείται με μια ορισμένη διαδικασία. Να περιγράψετε τη διαδικασία του αναγνωρισμού του Οδυσσέα από τον Τηλέμαχο στους στίχους που σας δίνονται.

.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....

(Μονάδες 3)